College van burgemeester en wethouders

Vergadering van: Zie voorblad

Team: Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Opsteller: Yara van Weert

Telefoonnummer: 14 0575

Collegevoorstel – Ontwerp beleid 'Verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht gemeente Zutphen 2024'

Portefeuillehouder:	Sjoerd Wannet
Openbaar:	Openbaar
Soort punt:	Besluitvormend
Zaaknummer:	701016

Besluit

---

1. Het college besluit bijgaand ontwerp beleid 'Verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht gemeente Zutphen 2024' vast te stellen.
2. Het college besluit bijgaand ontwerp beleid 'Verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht gemeente Zutphen 2024' zes weken ter inzage te leggen.

Aanleiding

Het huidig beleid voor het verduurzamen van panden in het beschermd stad- en dorpsgezicht sluit niet (meer) aan bij het maatschappelijk vraagstuk naar duurzame en betaalbare energie.

Een beschermd stads- of dorpsgezicht is een gebied in een stad of dorp met een bijzonder cultuurhistorisch karakter. De bescherming is bedoeld om de cultuurhistorische identiteit van een gebied te behouden. Om deze kwaliteit te behouden mag je dus niet zomaar wat aan de panden veranderen, ook niet om je huis te verduurzamen. Zo is hier voor het plaatsen van zonnepanelen in veel gevallen een vergunning nodig. Bij het verlenen van een vergunning wordt vanuit welstands- en monumentaspecten met name beoordeeld of de te plaatsen zonnepanelen de cultuurhistorische waarden niet onevenredig aantasten.

Het huidige (strikte) beleid voor het plaatsen van zonnepanelen binnen de beschermde gezichten staat op gespannen voet met het maatschappelijk vraagstuk naar duurzame en betaalbare energie. Een ruimer beleid is wenselijk, zonder de cultuurhistorische waarden onevenredig aan te tasten.

Voorgesteld wordt om het beleid aan te passen zodat er meer zonnepanelen gelegd kunnen worden en pandeigenaren met een stappenplan worden geholpen met het maken van een plan hiervoor. Zo wordt het verduurzamen van panden in het Rijksbeschermd stadsgezicht van Zutphen en het gemeentelijk beschermde dorpsgezicht Warnsveld mogelijk gemaakt, zonder dat dit de beschermde waarden van onze mooie gemeente onevenredig aantast. Met dit besluit legt het college het ontwerp beleid ter inzage.

Beoogd effect

- Het aanleggen van zonnepanelen op panden in het beschermd stad- en dorpsgezicht mogelijk maken met voldoende waarborg van de cultuurhistorische waarde van het gebied.
- Bijdragen aan de energietransitie conform de afspraken in het Klimaatakkoord en de ambities in het coalitieakkoord.

Argumenten

1.1 Met deze notitie geeft het college uitvoering aan de afspraken in het coalitieakkoord.
Het college wil het verduurzamen van panden in het Rijksbeschermd stadsgezicht van Zutphen en het gemeentelijk beschermde dorpsgezicht Warnsveld mogelijk maken, zonder dat dit de beschermde waarden van onze mooie gemeente onevenredig aantast. In het coalitieakkoord is aangekondigd dat er onderzocht wordt welke beleidsveranderingen er in de gemeente nodig zijn om monumenten beter te kunnen isoleren en verduurzamen. Deze notitie is het resultaat van dit onderzoek en bevat een voorstel voor het nieuwe beleid. Met deze notitie wordt er uitvoering gegeven aan deze doelstelling.

1.2 In het nieuwe beleid is zowel duurzaamheid als cultuurhistorie mee gewogen.
Doel van de aanwijzing van stads- en dorpsgezichten is om de bijzondere kwaliteit te beschermen en te behouden voor de toekomst. Om zorgvuldig om te gaan met de cultuurhistorische waarden bestaan er voor deze gebieden speciale regels. Dit betekent niet dat er niets mogelijk is. Bij iedere wijziging wordt beoordeeld of deze waarden niet onevenredig aangetast worden. In het ontwerp beleid is samen met het Gelders Genootschap een gewogen afweging gemaakt tussen de cultuurhistorische waarden en het bieden van meer mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen. Het Gelders Genootschap heeft dit ook voor verschillende andere gemeentes, zoals Doesburg en Harderwijk gedaan. De beoordeling heeft geleid tot een aantal ordes met een differentiatie aan mogelijkheden. Zo zijn er zones waar zonnepanelen (onder voorwaarden) ook zichtbaar mogelijk zijn, en zones waar zonnepanelen alleen geheel uit het zicht zijn toegestaan.

1.3 De notitie geeft inwoners meer duidelijkheid en inzicht onder welke voorwaarden zonnepanelen mogelijk zijn.
Veel bewoners en pandeigenaren van een (monumentaal) pand in de beschermde gezichten van de gemeente Zutphen hechten waarde aan het bestaande historische bebouwingsbeeld, maar willen ook graag hun eigen bijdrage leveren aan het verduurzamen van het pand of investeren in het omlaag brengen van hun energierekening. De huidige regels geven inwoners vooraf weinig inzicht in wat de mogelijkheden zijn voor zonnepanelen op het dak. Het ontwerp beleid geeft meer duidelijkheid aan initiatiefnemers waar en onder welke voorwaarden er mogelijkheden zijn en geeft de uitgangspunten waarlangs wij kunnen beslissen over vergunningaanvragen. Door onder andere de vertaling naar een kaart voor de mogelijkheden van zonnepanelen én een stappenplan hiervoor krijgen inwoners meer duidelijkheid en inzicht.

1.4 Inwoners zijn goed betrokken in de voorbereiding van het ontwerp beleid.
Het college heeft de bewoners en pandeigenaren actief betrokken bij het opstellen van het ontwerp beleid door ze vooraf via een enquête mee te laten denken over de mogelijkheden. De enquête is door 958 individuen ingevuld waardoor er uitspraken kunnen worden gedaan voor alle inwoners van het beschermd stads- en dorpsgezicht. Door dit mee te nemen in het advies is er gedragen beleid ontstaan.

1.5 De Erfgoedadviesraad is positief over het ontwerp beleid.
Het college heeft ook de Erfgoedadviesraad om advies gevraagd over de het ontwerp beleid. De Erfgoedadviesraad is positief over de richting van het nieuwe beleid en de mogelijkheden die worden geboden.

2.1 Via de inspraakprocedure kunnen wij inwoners en andere belanghebbenden (nog meer) betrekken bij de ontwikkeling van dit beleid voor de gemeenteraad een besluit neemt.
Nadat het college heeft besloten wordt het ontwerp beleid openbaar gemaakt en 6 weken ter inzage gelegd. Via de inspraakprocedure kunnen we inwoners en andere belanghebbenden (nog meer) betrekken bij de ontwikkeling van dit beleid. Na het verwerken van de inspraakreacties wordt de het beleid ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Deze procedure verloopt volgens de Inspraakverordening Zutphen.

Kanttekeningen
1.1 Aanpassing van de regels voor het aanbrengen van verduurzamingsmaatregelen binnen het beschermd stads en dorpsgezicht kan worden ervaren als beperking van dit belang.
Het aanwijzen van een beschermd stad- en dorpsgezicht is een manier om de cultuurhistorische waarden van een gebied te behouden. Het bieden van meer mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen kan ervaren worden als aantasting van het beschermd stads- en dorpsgezicht. Bij het opstellen van het nieuwe beleid zijn de extra mogelijkheden echter goed afgewogen tegen de vastgestelde cultuurhistorische waarden van de gezichten. Daarnaast is in vrijwel alle gevallen een vergunning verplicht, en zal deze voor advies voorgelegd moeten worden aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK). De CRK weegt daarbij af of de aanvraag voldoet aan het nieuwe beleid en of deze de cultuurhistorische waarden niet onevenredig aantast. Daarmee is het behoud van de cultuurhistorische waarden voldoende gewaarborgd.

Communicatie
Wij blijven inwoners actief informeren over de ontwikkeling van het nieuwe beleid, als eerste over de mogelijkheid om een zienswijze op het ontwerp in te dienen. Dit doen we door alle adressen binnen het beschermd stads- en dorpsgezicht een brief te sturen. Daarnaast zorgen wij dat de notitie en alles wat daar in staat ook via de website goed te bereiken is. Als inwoners een zienswijze indienen, ontvangen ze ook een persoonlijke reactie op hun ingediende zienswijze.

Participatie
Het college heeft de bewoners en pandeigenaren van het beschermd stad- en dorpsgezicht, door middel van een enquête, actief betrokken bij het opstellen van het ontwerp beleid. Om zoveel mogelijk mensen te bereiken hebben alle adressen in het beschermde gezicht een brief thuis ontvangen om ze te wijzen op de mogelijkheid om de enquête in te vullen. De enquête kon van 3 mei tot en met 24 mei 2023 ingevuld worden. De ervaring van het adviesbureau, dat heeft geholpen bij het opstellen van het ontwerp beleid, in andere gemeenten is dat met het houden van een enquête

de meeste mensen worden bereikt. Hierdoor kan er gedragen beleid ontstaan. De enquête is door 958 individuen ingevuld waardoor er uitspraken kunnen worden gedaan voor alle inwoners van het beschermd stads- en dorpsgezicht. De input van deze enquête is gebruikt bij het formuleren van het ontwerp beleid. Zie voor meer informatie de notitie in de bijlage.

Uitvoering

Na de inzageperiode verzamelen wij alle zienswijzen die wij in die periode hebben ontvangen. Wij geven een reactie op alle zienswijzen via een zogenaamde ‘zienswijzennota’. Ook passen wij het ontwerp beleid aan als dat nodig is. Wanneer alle aanpassingen zijn verwerkt, spreken we niet meer van het ontwerp beleid 'verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht', maar over het definitieve beleid. Daarna wordt het nieuwe beleid ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. De gemeenteraad neemt naar verwachting in het najaar van 2024 een definitief besluit over het nieuwe beleid. Na het vaststellen van het nieuwe beleid werkt het college de bijbehorende beleidsregels uit. Aangezien het om uitvoering van een raadsbesluit gaat is het aan het college van burgemeester en wethouders om over de beleidsregels te zijner tijd een besluit te nemen. Dit versnelt tevens ook de inwerkingtreding van het nieuwe beleid.

De opgave om het beschermd stads- en dorpsgezicht te verduurzamen gaat over meer dan alleen zonnepanelen op daken. Er worden daarom ook regels en uitgangspunten voorbereid voor het isoleren van panden binnen het beschermd stads- en dorpsgezicht.

Evaluatie

-

Financiële consequenties

Dit besluit heeft beperkte financiële gevolgen. Bij een aanvraag voor het plaatsen van zonnecollectoren en/of zonnepanelen op, aan of bij een pand gelegen in het beschermd stadsgezicht en/of een beschermd monument worden alleen leges voor bouwen in rekening gebracht en geen leges voor wijzigen van een monument. Dit was in de oude tarieventabel behorende bij de Legesverordening het geval en ook bij de geldende. Dit maakt wel dat er op dit onderwerp minder legesinkomsten te verwachten zijn als het gaat over wijzigen van monumenten, omdat er met de beleidsregels, die straks aan de hand en op grond van het nieuwe beleid worden vastgesteld, meer mogelijk wordt gemaakt dan voorheen. Er is dus ambtelijke inzet, die niet geheel terug verdiend wordt bij dit onderwerp.

Bijlagen

701016 - Bijlage 1- Ontwerp beleid 'verduurzamen beschermd stads- en dorpsgezicht gemeente Zutphen 2024'